

- 1) dodaje się nowy § 12 w brzmieniu:
„§ 12. Oznakowanie pojazdów specjalnych w sposób przewidziany w § 6 nastąpi sukcesywnie w terminie do dnia 31 marca 1970 r.”;
- 2) dotychczasowy § 12 oznacza się jako § 13 i skreśla się

w nim wyrazy „z wyjątkiem § 6, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1969 r.”

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Minister Obrony Narodowej: *W. Jaruzelski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *w z. F. Szlachcic*

48

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 29 stycznia 1969 r.

w sprawie badań technicznych pojazdów samochodowych i przyczep (naczep).

Na podstawie art. 17 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) oraz § 134 ust. 4, § 142 ust. 2 pkt 2 i ust. 4, § 143 ust. 2 i § 168 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 27, poz. 183) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Badania techniczne pojazdów samochodowych i przyczep (naczep), określone w rozporządzeniu Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1968 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 27, poz. 183), zwanym dalej „rozporządzeniem”, przeprowadza się w sposób i w zakresie ustalonym w niniejszym zarządzeniu.

§ 2. 1. Przepisy zarządzenia dotyczą wszystkich pojazdów samochodowych i przyczep (naczep), zwanych dalej „pojazdami”, podlegających badaniom technicznym (§ 1).

2. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa:

- 1) o wydziale komunikacji bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć organ do spraw komunikacji prezydium rady narodowej właściwy do rejestracji pojazdów,
- 2) o prezydium wojewódzkiej rady narodowej, należy przez to rozumieć również prezydium rady narodowej miasta wyłączonego z województwa.

Rozdział 2.

Terminy i warunki przedstawiania pojazdów do badań technicznych.

§ 3. 1. Badaniom technicznym podlegają pojazdy w terminach określonych w wykazie stanowiącym załącznik do zarządzenia.

2. Niezależnie od badań, o których mowa w ust. 1, badaniom technicznym podlegają również pojazdy:

- 1) przed ponowną rejestracją:
 - a) uprzednio wycofane z ruchu,
 - b) w razie zmiany właściciela pojazdu; nie dotyczy to motocykli (skuterów) oraz samochodów osobowych nie przeznaczonych do komunikacji publicznej,
- 2) w których dokonane zostały jakiekolwiek zmiany określone w § 130 ust. 1 rozporządzenia, z wyjątkiem zmiany silnika (§ 144 ust. 1 rozporządzenia),
- 3) uprzednio zarejestrowane do użytku prywatnego w razie przeznaczenia ich do transportu drogowego wykonywanego na podstawie zezwolenia lub potwierdzenia zgłoszenia (§ 144 ust. 2 rozporządzenia).

3. Oprócz badań, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być przeprowadzane doraźne badania hamulców lub świateł albo układów kierowniczych lub innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu — stosownie do przepisów § 142 ust. 5 rozporządzenia oraz badania techniczne w razie wątpliwości, czy pojazd zagraża bezpieczeństwu ruchu, stosownie do przepisów § 153 ust. 1 rozporządzenia.

4. Wydziały komunikacji prezydium wojewódzkich rad narodowych mogą zezwolić na niedokonywanie określonych w wykazie, stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia, badań technicznych motocykli (skuterów), samochodów osobowych nie przeznaczonych do komunikacji publicznej i samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym do 3,5 ton włącznie oraz przyczep, rejestrowanych po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 1964 r., w okresie koniecznym do zorganizowania badań technicznych pojazdów w trybie określonym przepisami niniejszego zarządzenia, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 1970 r.

§ 4. Termin badania technicznego po pierwszej rejestracji powinien być podany do wiadomości właściciela pojazdu i wpisany w dowodzie rejestracyjnym przez:

- 1) wydział komunikacji — w stosunku do pojazdów, które nie podlegają badaniom technicznym przed pierwszą rejestracją,
- 2) jednostkę dokonującą badań technicznych (§ 6 ust. 1) — w innych wypadkach niż określony w pkt 1.

§ 5. 1. Wydział komunikacji określa jednostkę upoważnioną do badań, w której dany pojazd powinien być przedstawiany do badania technicznego.

2. Pojazdy przedstawiane do badania technicznego powinny być sprawne technicznie i czyste.

3. Zgłaszający pojazd do badania technicznego (§ 3 ust. 1—3) obowiązany jest przedstawić dowód rejestracyjny pojazdu. Jednostki administracji państwowej, instytucje państwowe, jednostki gospodarki społecznej oraz organizacje polityczne i społeczne przedstawiają ponadto książkę pojazdu samochodowego.

4. Przepisy ust. 3 nie dotyczą wypadków zgłaszania do badania technicznego pojazdów przed pierwszą rejestracją.

Rozdział 3.

Jednostki dokonujące badań technicznych pojazdów.

§ 6. 1. Badaniom technicznym pojazdów dokonują upoważnione przez wydział komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej przedsiębiorstwa i instytucje państwowe lub spółdzielcze oraz organizacje społeczne, zwane dalej „jednostkami upoważnionymi do badań”.

2. Do przeprowadzania badań technicznych pojazdów mogą być upoważnione jednostki, których poziom organizacyjny i techniczny zapewnia prawidłową i rzetelną ocenę techniczną przydatności badanych pojazdów do ruchu na drogach publicznych. Jednostki takie powinny posiadać stacje lub stanowiska kontroli stanu technicznego pojazdów, wyposażone co najmniej w urządzenia i przyrządy wymienione w § 32 zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 28 grudnia 1963 r. w sprawie planowo-zapobiegawczej obsługi technicznej i naprawy pojazdów samochodowych i przyczep (Monitor Polski z 1964 r. Nr 6, poz. 28 i Nr 60, poz. 281 oraz z 1965 r. Nr 59, poz. 305).

3. Pracownicy jednostki (ust. 2), wyznaczeni do dokonywania badań technicznych pojazdów, powinni posiadać co najmniej następujące kwalifikacje:

- 1) wyższe wykształcenie techniczne o specjalności samochodowej i 1 rok praktyki w stacji obsługi pojazdów samochodowych lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów samochodowych albo
- 2) średnie wykształcenie techniczne o specjalności samochodowej i 3 lata praktyki, w tym 2 lata w stacji obsługi pojazdów samochodowych lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów samochodowych, albo
- 3) uprawnienia monterów i ukończoną co najmniej szkołę podstawową lub zasadniczą oraz co najmniej 10 lat praktyki w stacji obsługi pojazdów samochodowych lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów samochodowych.

4. Praktyka, o której mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, powinna być dwukrotnie dłuższa, jeżeli posiadane wykształcenie techniczne należy do innej specjalności niż samochodowa.

5. Poza kwalifikacjami, o których mowa w ust. 3 i 4, pracownicy wyznaczeni do dokonywania badań technicznych pojazdów powinni posiadać zaświadczenie stwierdzające odbycie z wynikiem dodatnim przeszkolenia w zakresie przeprowadzania badań technicznych pojazdów.

§ 7. 1. Jeżeli jednostka spełnia wymagania określone w § 6 ust. 2 oraz może zapewnić dokonywanie badań technicznych przez pracowników posiadających kwalifikacje określone w § 6 ust. 3, 4 i 5, wydział komunikacji właściwy ze względu na siedzibę jednostki może wystąpić, po uzgodnieniu z tą jednostką, do wydziału komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej z wnioskiem o udzielenie upoważnienia.

2. Wydział komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej, po rozpatrzeniu otrzymanego wniosku i stwierdzeniu, że jednostka odpowiada wymaganym warunkom, wydaje upoważnienie do dokonywania badań technicznych pojazdów.

3. Po nadesłaniu przez wydział komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej dwóch egzemplarzy upoważnienia wydział komunikacji wyznacza imiennie, w uzgodnieniu z jednostką upoważnioną do badań, pracowników, którym powierza się dokonywanie badań technicznych pojazdów. Nazwiska, imiona i stanowiska tych pracowników odnotowuje się na obu egzemplarzach upoważnienia, następnie jeden egzemplarz upoważnienia przekazuje się jednostce upoważnionej do badań, drugi egzemplarz pozostaje w wydziale komunikacji.

§ 8. 1. Wydział komunikacji sprawuje nadzór nad badaniami technicznymi dokonywanymi przez jednostki upoważnione do badań. Kontrolę w tym zakresie wydział komunikacji przeprowadza co najmniej raz na kwartał.

2. W razie stwierdzenia, że jednostka upoważniona do badań nie przestrzega warunków upoważnienia, wydział komunikacji może:

- 1) zażądać w wyznaczonym terminie:
 - a) usunięcia stwierdzonych niedociągnięć,

b) zmiany pracowników wyznaczonych do dokonywania badań technicznych;

2) wystąpić do wydziału komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej z wnioskiem o cofnięcie upoważnienia.

3. Ogólny nadzór nad działalnością, o której mowa w ust. 1 i 2, sprawuje wydział komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

Rozdział 4.

Sposób przeprowadzania badań technicznych pojazdów.

§ 9. 1. Badanie techniczne pojazdów polega na sprawdzeniu, czy pojazd odpowiada warunkom technicznym, określonym w części IV rozporządzenia oraz w przepisach wydanych na jego podstawie.

2. Badań technicznych mają prawo dokonywać wyłącznie pracownicy jednostki upoważnionej do badań, wyznaczeni w upoważnieniu (§ 7 ust. 3).

3. Przed przystąpieniem do badania technicznego należy sprawdzić zgodność faktycznych danych pojazdu ze stanem zapisów w dowodzie rejestracyjnym i w książce pojazdu samochodowego, dotyczących charakterystyki i tożsamości pojazdu.

§ 10. 1. Przy badaniu technicznym pojazdów dopuszczanych do międzynarodowego przewozu drogowego należy — niezależnie od przeprowadzenia badań przewidzianych w niniejszym rozdziale — sprawdzić, czy pojazd odpowiada dodatkowym warunkom technicznym, określonym w § 11 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 10 września 1963 r. w sprawie prowadzenia międzynarodowego transportu drogowego krajowymi pojazdami samochodowymi (Dz. U. Nr 45, poz. 253).

2. Przy badaniu technicznym pojazdów dopuszczonych do przewozu materiałów niebezpiecznych należy — niezależnie od przeprowadzenia badań przewidzianych w niniejszym rozdziale — sprawdzić, czy pojazd odpowiada warunkom technicznym określonym w § 6 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 7 grudnia 1965 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów niebezpiecznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 54, poz. 337), a w stosunku do pojazdów dopuszczonych do przewozu materiałów wybuchowych — przepisom § 12 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 17 maja 1965 r. w sprawie bezpieczeństwa ruchu przy przewozie materiałów wybuchowych na drogach publicznych (Dz. U. z 1965 r. Nr 22, poz. 139 i Nr 54, poz. 337 oraz z 1967 r. Nr 21, poz. 95).

§ 11. Przed przedstawieniem do badania technicznego pojazdu z zamontowanym urządzeniem specjalnym właściciel pojazdu obowiązany jest stwierdzić, że urządzenie to jest sprawne technicznie, przez dokonanie odpowiedniego wpisu w książce pojazdu (w części „Notatki służbowe”).

Rozdział 5.

Potwierdzenie dokonania badania technicznego pojazdu.

§ 12. 1. Wyniki badania poszczególnych mechanizmów i zespołów pojazdu jednostka upoważniona do badań odnotowuje w karcie badania technicznego, zakładanej dla każdego pojazdu przy pierwszym badaniu technicznym.

2. Wypełnione karty badania technicznego pojazdów powinny być przechowywane w jednostkach upoważnionych do badań w formie kartoteki, prowadzonej według rodzajów pojazdów, a w ramach rodzajów — według numerów rejestracyjnych, oddzielnie dla pojazdów wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia pod lp. 8—12 i oddzielnie dla pozostałych pojazdów.

3. Karty badania technicznego przechowuje się pod zamknięciem, w sposób zabezpieczający przed zniszczeniem lub zagubieniem oraz wykluczający dostęp osób niepowołanych.

4. Poza wynikami badania, o których mowa w ust. 1, jednostka upoważniona do badań wpisuje w karcie badania technicznego termin następnego badania pojazdu i aktualną kategorię pojazdu, kierując się następującymi zasadami:

- 1) pojazd w okresie do trzech lat włącznie od daty jego wyprodukowania — otrzymuje 1 kategorię,
- 2) pojazd w okresie powyżej 3 do 6 lat włącznie od daty jego wyprodukowania — otrzymuje 2 kategorię,
- 3) pojazd w okresie powyżej 6 lat od daty jego wyprodukowania — otrzymuje 3 kategorię,

§ 13. 1. Jeżeli wynik badania technicznego pojazdu jest dodatni, niezależnie od wpisów w karcie badania technicznego (§ 12), pracownik dokonujący badania:

- 1) w razie badania pojazdu po pierwszej rejestracji stosownie do ustaleń zawartych w wykazie stanowiącym załącznik do niniejszego zarządzenia — potwierdza to w dowodzie rejestracyjnym, wpisując aktualną kategorię badanego pojazdu oraz termin następnego badania technicznego,
- 2) w innych wypadkach — wystawia zaświadczenie badania technicznego pojazdu i wręcza je właścicielowi pojazdu w celu przedstawienia w wydziale komunikacji.

2. Jeżeli badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy pojazdu przeznaczonego do przewozu materiałów niebezpiecznych lub do międzynarodowego przewozu drogowego, pracownik dokonujący badania wystawia dodatkowo zaświadczenie badania technicznego stwierdzające, że pojazd ten odpowiada dodatkowym warunkom, określonym w przepisach powołanych w § 10. Zaświadczenie to wręcza się właścicielowi pojazdu w celu przedstawienia w wydziale komunikacji prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

3. Wpisy w dokumentach, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być potwierdzone podpisem i pieczętą.

§ 14. W razie dokonywania badania technicznego pojazdu, skierowanego do badania przez organ kontroli ruchu drogowego, jednostka upoważniona do badań wystawia zaświadczenie badania technicznego pojazdu w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje właściciel pojazdu w celu przedstawienia w wydziale komunikacji, drugi pozostaje w aktach jednostki upoważnionej. W tym wypadku nie mają zastosowania przepisy § 12.

§ 15. Jeżeli w wyniku badania technicznego pojazdu stwierdzono niesprawne działanie jakiegokolwiek mechanizmu lub zespołu, jednostka upoważniona do badań wystawia zaświadczenie badania technicznego pojazdu (§ 13 ust. 1 pkt 2), wpisując w nim stwierdzone usterki, i:

- 1) wręcza je osobie przedstawiającej pojazd do badania — jeżeli stwierdzona niesprawność nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, lub
- 2) przesyła je wraz z dowodem rejestracyjnym lub pozwoleniem czasowym do wydziału komunikacji, w którym pojazd jest zarejestrowany — jeżeli stwierdzona niesprawność zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego; w tym wypadku osoba przedstawiająca pojazd do badania obowiązana jest spowodować odtransportowanie pojazdu z terenu jednostki upoważnionej do badań.

§ 16. Przy badaniu pojazdów, dla których prowadzona jest książka pojazdu samochodowego, jednostka upoważniona do badań odnotowuje w książce wynik przeprowadzonego badania technicznego.

Rozdział 6.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 17. Minister Komunikacji ustali i ogłosi w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Komunikacyjnych:

- 1) zestawienie mechanizmów i zespołów podlegających sprawdzeniu, o którym mowa w § 9 ust. 1,
- 2) wzory druków, dokumentów i pieczętki, stosowanych przy badaniach technicznych pojazdów.

§ 18. Pobieranie opłat za badania techniczne pojazdów regulują odrębne przepisy.

§ 19. 1. Jednostka upoważniona do badań może na wniosek właściciela pojazdu usuwać niesprawność działania poszczególnych mechanizmów lub zespołów, stwierdzoną w czasie dokonywania badania technicznego, jeżeli pozwalają na to posiadane środki techniczne.

2. Usuwanie niesprawności, o których mowa w ust. 1, nie wchodzi w zakres badania technicznego pojazdu. Pobieranie należności za usuwanie niesprawności regulują odrębne przepisy.

§ 20. W okresie do dnia 30 czerwca 1969 r. zachowują moc upoważnienia do przeprowadzania badań technicznych pojazdów, wydane państwowym przedsiębiorstwom lub innym organizacjom państwowym lub społecznym na podstawie § 143 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295, z 1965 r. Nr 19, poz. 128 i Nr 54, poz. 337 oraz z 1966 r. Nr 54, poz. 326).

§ 21. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 29 stycznia 1969 r. (poz. 48).

WYKAZ TERMINÓW BADAŃ TECHNICZNYCH POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I PRZYCZEP (NACZEP)

Lp.	Rodzaj pojazdu	Termin badań technicznych
1	Autobusy	1) przed pierwszą rejestracją *) 2) po pierwszej rejestracji — co roku
2	Samochody ciężarowe i pojazdy członowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 9 ton	
3	Samochody ciężarowe używane do przewozu pracowników do pracy i z pracy oraz uczestników wycieczek	
4	Samochody osobowe przeznaczone do komunikacji publicznej	
5	Pojazdy samochodowe uprzywilejowane w ruchu	
6	Pojazdy samochodowe przeznaczone do przewozu materiałów niebezpiecznych	
7	Pojazdy samochodowe przeznaczone do międzynarodowego przewozu drogowego	

Lp.	Rodzaj pojazdu	Termin badań technicznych
8	Motocykle (skutery)	1) przed pierwszą rejestracją *)
9	Samochody osobowe nie przeznaczone do komunikacji publicznej	2) po pierwszej rejestracji:
10	Samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym do 9 ton włącznie	a) pierwsze badanie — po 3 latach od pierwszej rejestracji **),
11	Inne pojazdy samochodowe niż wymienione pod lp. 1—10	b) drugie badanie — po 5 latach od pierwszej rejestracji **),
12	Przyczepy (naczepy)	c) następne badania — co roku

Uwagi:

- *) Obowiązek badania technicznego przed pierwszą rejestracją nie dotyczy nowych pojazdów, wymienionych pod lp. 1—5 i 8—12, na które zostały wydane zaświadczenia dopuszczalności typów pojazdów lub w stosunku do których Minister Komunikacji uznał za zbędne uzyskiwanie zaświadczenia dopuszczalności typu.
- ***) Nie dotyczy pojazdów używanych, sprowadzonych z zagranicy nie za pośrednictwem organizacji państwowej zajmującej się importem pojazdów samochodowych, które podlegają badaniom technicznym przed pierwszą rejestracją i następnie co roku.

49

ZARZĄDZENIE MINISTRA KULTURY I SZTUKI

z dnia 22 stycznia 1969 r.

w sprawie określenia egzaminów i szkół, których złożenie lub ukończenie jest równorzędne z ukończeniem średniej szkoły pedagogicznej, studium nauczycielskiego albo studiów wyższych.

Na podstawie § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 maja 1954 r. w sprawie uposażenia nauczycieli i wychowawców (Dz. U. Nr 26, poz. 103 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. W szkołach i innych placówkach kształcenia oraz w internatach i bursach podległych Ministrowi Kultury i Sztuki dowodami posiadania wykształcenia równorzędnego dla celów uposażeniowych w państwowej służbie nauczycielskiej:

- 1) z wykształceniem średnim pedagogicznym jest:
 - a) ukończenie po dniu 31 grudnia 1945 r. jednej spośród państwowych szkół artystycznych II stopnia albo
 - b) złożenie egzaminu eksternistycznego przed dniem 1 września 1939 r. w zakresie programu szkoły dramatycznej (aktorskiej) przed komisją egzaminacyjną powołaną przez były Związek Artystów Scen Polskich (ZASP) lub przez Państwowy Instytut Sztuki Teatralnej (PIST), albo
 - c) ukończenie przed dniem 31 grudnia 1945 r. jednej spośród szkół muzycznych, plastycznych, teatralnych, baletowych lub choreograficznych, wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia, albo
 - d) uzyskanie przed dniem 31 sierpnia 1948 r. świadectwa ukończenia państwowej szkoły sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego;
- 2) z ukończeniem studium nauczycielskiego jest:
 - a) uzyskanie absolutorium (złożenie wszystkich egzaminów, z wyjątkiem egzaminów dyplomowych) w jednej spośród państwowych wyższych szkół artystycznych po dniu 31 grudnia 1945 r. albo
 - b) ukończenie przed dniem 31 grudnia 1945 r. jednej spośród szkół muzycznych, plastycznych lub baletowych, wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia, albo
 - c) odbycie przed dniem 1 września 1939 r. studiów w jednej spośród szkół wymienionych w załączniku nr 3 do zarządzenia, zakończonych egzaminami przedostatniego roku danej szkoły, albo

d) ukończenie państwowego studium kulturalno-oświatowego i bibliotekarskiego, albo

e) ukończenie Państwowego Zaocznego Studium Oświaty i Kultury Dorosłych według programu nauczania ustalonego po dniu 1 stycznia 1967 r.;

3) z wykształceniem wyższym jest:

a) ukończenie w okresie od dnia 1 września 1950 r. do dnia 30 września 1957 r. Studium Pedagogicznego Akademii Sztuk Plastycznych (Akademii Sztuk Pięknych) w Warszawie lub Krakowie, pod warunkiem uzyskania poprzednio absolutorium (złożenia wszystkich egzaminów, z wyjątkiem egzaminów dyplomowych) w jednej spośród państwowych wyższych szkół plastycznych w kraju albo

b) ukończenie przed dniem 1 września 1939 r. jednej spośród szkół muzycznych, plastycznych lub teatralnych, wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia, albo

c) złożenie przed dniem 1 kwietnia 1946 r. egzaminu z muzyki i śpiewu jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich przed państwowymi komisjami egzaminacyjnymi działającymi przy państwowych konserwatoriach w Warszawie, Poznaniu i Katowicach, albo

d) złożenie przed dniem 1 września 1939 r. egzaminu z rysunku jako przedmiotu nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich przy Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie.

§ 2. Dowodami posiadania określonego w § 1 wykształcenia artystycznego są odpowiednio również dyplomy (świadectwa) szkoły zagranicznej uznane na podstawie § 15 rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 25 kwietnia 1967 r. w sprawie kwalifikacji nauczycieli i wychowawców szkół i innych placówek kształcenia oraz internatów i burs podległych Ministrowi Kultury i Sztuki (Dz. U. Nr 16, poz. 75) za równorzędne z dyplomami (świadectwami) szkół określonych w niniejszym zarządzeniu.